

Mobil läxhjälp i svenska som andraspråk – elevernas förväntningar och erfarenheter

Niina Nissilä
Vaasan yliopisto

Mobil läxhjälp i svenska som andraspråk -hankkeen tavoitteena on kehittää helppokäyttöinen mobiilityökalu kielten kotitehtävien tekemiseen omalla matkapuhelimella. Projektia vetää ruotsalainen Vocab AB -yritys yhdessä tukholmalaisen Kungliga tekniska högskolan (KTH) ja Svenska nu -verkoston (Ruotsalais-suomalainen kulttuurikeskus Espoon Hanasaaressa) kanssa. Vaasan yliopisto on projektissa mukana tutkimassa, kuinka uuden tekniikan käyttö vaikuttaa oppilaiden ruotsin kielen oppimismotivaatioon.

Vocab-tool -työkalua käytetään vieraiden kielten opiskeluun. Se toimii ja sitä käytetään omalla matkapuhelimella ja verkossa. Syksyn 2009 aikana noin 200 suomalaista oppilasta sai mahdollisuuden kokeilla työkalua ruotsin kielen opiskeluun. Artikkelin tavoitteena on kartoittaa oppilaiden kokemuksia ja mielipiteitä työkalun teknisestä toimivuudesta testikauden jälkeen. Aineistona on oppilaiden antamat vastaukset kyselylomakkeeseen, johon he vastasivat testikauden jälkeen.

Nyckelord: svenskundervisning, andraspråksinläring, åsikter, mobiltelefoner

1 Inledning

Den här artikeln är en del av en undersökning som handlar om användning av mobiltelefonen i svenskundervisning som ett sätt att påverka elevers attityder och inlärningsmotivation i svenska språket inom projektet Mobil Läxhjälp (se Nissilä 2010). Undersökningen har beställts av Svenska nu vid Hanaholmen – kulturcentrum för Sverige och Finland. I projektet deltar även Kungliga tekniska högskolan i Stockholm och ett svenskt företag, Vocab AB, som har utvecklat det mobila inlärningsverktyget. Artikeln handlar om att redogöra de elevers åsikter om det mobila inlärningsverktyget som har provat på att använda verktyget.

Åsikt definieras i *Stora svenska ordboken* (1996) som ett ”personligt grundat sätt att betrakta och bedöma en viss typ av fråga”, det är alltså fråga om ett genomtänkt sätt att betrakta ett objekt. Opinion är enligt samma källa en ”gemensam åsikt hos större grupp människor”. Åsikter är viktiga komponenter i att bygga attityder, som ofta mäts genom åsiktsnivån. Att undersöka åsikter brukar vara lättare än att undersöka attityder, eftersom åsikter är ytligare och innehåller inte affektiva komponenter på samma sätt som

attityder (Baker 1992: 14). Åsikter uttrycks explicit, medan attityder är inbakade som implicit information i en individs yttranden och agerande (Mattfolk 2006). Den som uttrycker en åsikt kan ofta även ange orsaker till och argument för sina åsikter (ibid.).

Vocab-tool är ett program som kan användas vid inläring av främmande språk och det fungerar och används i den egna mobiltelefonen eller i nätet. Elever som använder programmet kan med sin mobiltelefon eller dator koppla upp sig till Vocabs server och sedan göra och repetera sina läxor i svenska via servern. Systemet är individanpassat så att det mäter varje elevs användning av verktyget. Målet är att programmet på det sättet stöder elevernas individuella inlärningsprocesser vid sidan av klassrumsundervisningen. Tyngdpunkten ligger på ord- och frasinläring. Målet med användning av programmet är att förbättra de inlärd kunskaperna i språken och att göra inläringen snabbare. Programmet är planerat för en ung målgrupp, elever i skolåldern (Knutsson 2009).

Eleverna har under textperioden (ca 4 veckor i oktober–november 2009) haft möjlighet att läsa texter, använda ordboksfunktionen, lyssna på upplästa texter och musik, göra hörförståelseuppgifter, repetera ord samt göra grammatikövningar med hjälp av en egen eller en lånad mobiltelefon. Som material har använts tidningsartiklar t.ex. ur tidningen Sesam¹. En del av dem har bearbetats till muntligt material i form av upplästa texter.

1.1 Syfte och metod

Undersökningens primära syfte är att se om användning av ett modernt verktyg har betydelse för elevernas intresse för svenska och hurdan den eventuella effekten är. Användbarhet, effektivitet och tillfredsställelse är naturliga och praktiska synvinklar för utvärderingen av ett mobilt verktyg eller läromedel (Sharples 2009: 22). Jag har i en rapport (se Nissilä 2010) redogjort för projektdeltagarnas attityd mot svenskan, motivation att lära sig svenska samt uppföljning av deras åsikter om svenskan före och efter tillgången till mobil hjälp när de har fått använda verktyget vid sidan av den reguljära svenskundervisningen. Syftet med den här artikeln är att kartlägga elevernas åsikter om

¹ <http://www.sesam.nu/>

uppgifterna och aktiviteterna i läxhjälpen samt deras åsikter om de tekniska egen-
skaperna i läxhjälpen.

Elever som använt mobil läxhjälp under höstterminen 2009 har fått berätta sin åsikt om
läxhjälpen i två elektroniska enkäter som de har ombetts att fylla i. Enkäten har blivit
given både som preenkät och postenkät, som har innehållit tre typer av frågor:
flervalsfrågor där eleverna förväntades ge endast ett prioriterat alternativ, flervalsfrågor
om elevernas åsikter med svarsalternativ enligt en Likert-skala på 1-5 samt öppna frå-
gor.

I den här artikeln analyseras svar på två öppna frågor. De analyseras kvalitativt genom
att tematisera de aspekter som förekommer i elevernas svar på frågor:

- Vilka är de goda och dåliga sidorna i uppgifterna och aktiviteterna i Mobil läx-
hjälp med tanke på språkstudierna? [*”Mitkä ovat mielestäsi Mobil läxhjälpissä
olevien tehtävien ja aktiviteettien hyvät puolet kielenopiskelua ajatellen?”*]
- Vilka är de goda och dåliga sidorna i verktyget Mobil läxhjälp med tanke på
språkstudierna? [*”Mitkä ovat mielestäsi Mobil Läxhjälp-TYÖKALUN hyvät ja
huonot puolet kielenopiskelua ajatellen?”*].

Tematiseringen görs genom att lyfta fram sådana drag som upprepas i informanternas
svar (se Hirsjärvi & Hurme 2001: 173).

1.2 Material

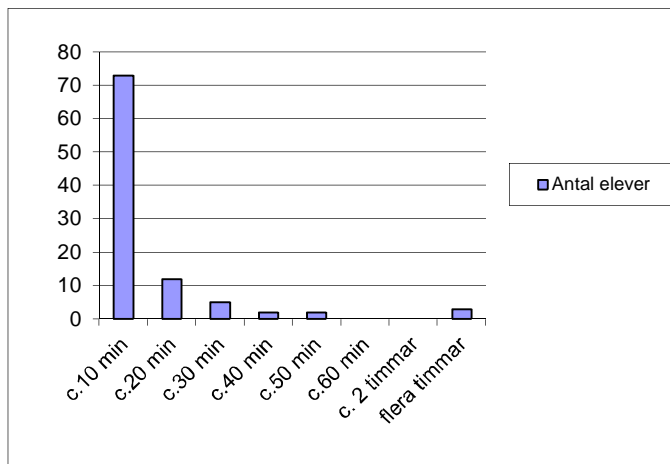
Elever som har deltagit i experimentet har svarat på två enkäter, en som de fick fylla i
före testperioden och en som de fick fylla i efter testperioden. Informanturvalet för
undersökningsprojektet har skett av praktiska skäl enligt bekvämlighetsurval. Popula-
tionen för hela undersökningen består av elever vars lärare har varit villiga att testa
Mobil läxhjälp i sin undervisning. I postenkäten, som utgör det aktuella forsknings-
materialet för den här artikeln, är det totala antalet informanter 97, varav pojkar 52 (53
%) och flickor 42 (43 %) (3 har inte svarat på frågan).

Tabell 1. Antal analyserade svar i postenkäten

Skola	postenkät
Grundskola	8
Yrkesskola	30
Gymnasium	59
Sammanlagt	97

Postenkäten besvarades av 97 elever från sju olika grupper: en grupp högstadiel elever, två grupper yrkesskoleelever samt fyra gymnasiegrupper. Av dessa sju grupper hade tre grupper kunnat använda verktyget utan större tekniska problem (en yrkesskolegrupp och två gymnasiegrupper). Sammanlagt anger 59 elever att de har provat verktyget minst en gång (4 från grundskolan, 19 från yrkesskolan och 36 från gymnasierna). Av dessa meddelar 38 att de har använt verktyget med egen mobiltelefon och 16 att de har använt lånetelefoner (5 har inte besvarat frågan). På grund av bl.a. tekniska problem har eleverna inte använt läxhjälpen speciellt aktivt vare sig i skolan eller på fritiden: 44 % har inte använt verktyget i skolan, och 58 % inte på fritiden. De flesta av dem som har använt läxhjälpen i skolan har gjort det en gång (25 %) eller ett par gånger (18 %), medan sammanlagt bara 13 % har gjort det oftare.

Såsom figur 1 visar, anger ca 75 % av eleverna att de har använt ungefär 10 minuter per gång för läxhjälpen, och 12 % att de har använt ca 20 minuter. Sammanlagt ca 9 % säger att de har använt 30–50 minuter för läxhjälpen, och bara 3 % har provat verktyget i flera timmars tid. Dessa uppgifter baserar sig på de uppgifter som informanterna själva anger om sin tidsanvändning för läxhjälpen. Det är möjligt att de delvis avviker från den användningstid som Vocab Ab har konstaterat i sin användarstatistik.

Figur 1. Hur mycket tid har du använt för Mobil läxhjälp under en användningsgång?

Av de tillfrågade anger 59 elever att de har använt läxhjälpn minst en gång. Eleverna har i enkäten fått kryssa för vilka av verktygets uppgiftstyper de har använt, och det har varit möjligt att kryssa för flera alternativ. Av de 59 eleverna har de flesta (45 elever) provat på att läsa texter med läxhjälpn. 27 elever har repeterat svenska ord med verktyget, 24 har gjort grammatikövningar, 23 har använt ordboksfunktionen (med ordboken Lexin²). En av de nya möjligheterna som läxhjälpn erbjuder för läxorna i svenska är hörförståelse. Av testgruppen har 15 elever lyssnat på musik och 12 gjort hörförståelseuppgifter. 22 av de 59 elever som har använt läxhjälpn, har använt bara en funktion, 13 har provat två funktioner, 11 har använt tre olika, 6 har provat fyra övningstyper, 1 har använt fem funktioner och 6 elever har provat alla sex övningsalternativ. Sammanfattningsvis kan man alltså konstatera att de flesta elevernas åsikter baserar sig på ganska få och kortvariga erfarenheter om verktyget.

2 Elevernas erfarenheter om läxhjälpn

Eleverna har fått värdera uppgifternas och aktiviteternas goda och dåliga sidor med tanke på språkstudierna i en öppen fråga [”Mitkä ovat mielestäsi Mobil läxhjälpissä olevien tehtävien ja aktiviteettien hyvät puolet kielenopiskelua ajatellen?”] och verktygets goda och dåliga sidor i en annan öppen fråga [”Mitkä ovat mielestäsi Mobil Läxhjälp-TYÖKALUN hyvät ja huonot puolet kieltenopiskelua ajatellen?”]. Cirka hälften

² <http://lexin.nada.kth.se/sve-fin.html>.

av eleverna har inte velat uppge vad de anser om läxhjälpen, och de har därför skrivit att de inte vet eller att läxhjälpen inte fungerade. Den andra hälften har uttryckt sin åsikt om läxhjälpen.

2.1 Beröm

Läxhjälpens uppgifter upplevs som goda och nyttiga av några elever och de upplever att det är trevligt att lära sig språk med hjälp av mobiltelefonen. Detta framgår av exempel 1. Exempel 2 visar att texter och teman uppfattas som intressanta och uppgifternas mängd som rimlig.

- (1) – ”*hyvät tehtävät*” [bra uppgifter]
– ”*ihan hyvä juttu*” [helt bra grej]
– ”*oppii mukavasti ja viihdyttävästi*” [man lär sig på ett trevligt och underhållande sätt]
– ”*ne edistävät kieltenopiskelua, mutta monipuolisemmat aiheet olisivat lisänneet hyötyä*” [de främjar språkstudierna, men mer flersidiga teman skulle ha ökat nyttan]
- (2) – ”*hyviä puolia olivat mielestäni tehtävien määrä, teksti ja aiheet*” [enligt min åsikt var de goda sidorna uppgiftsmängden, texterna och temana]
– ”*HYVÄTPUOLET: Tehtäviä oli paljon. Tehtävät monipuolisia. HUONOTPUOLET: Eipä juuri tule mieleen*” [Goda sidor: Det fanns mycket uppgifter. Uppgifterna flersidiga. Dåliga sidor: Jag kommer inte på någonting just nu].

Verktygets lättillgänglighet och det att det går snabbt att göra ordförrådsövningar med läxhjälpen framkommer i svaren som en speciellt positiv sak (se exempel 3). Ordboks-funktionen upplevs av många som en speciellt bra funktion, såsom framgår av exempel 4.

- (3) – ”*hyvä puoli oli tehtävien nopeus*” [en bra sida var det att uppgifterna var snabba]
– ”*plussaa se, että tehtäviä oli nopea tehdä puhelimen avulla*” [ett plus för det att uppgifterna var snabba att göra med hjälp av telefonen]
– ”*Pystyy milloin vain lukea kieltä*” [man kan läsa språket när som helst]
- (4) – ”*... ja jos ei tiedä jotakin sanaa niin voi helposti saada sen selville painamalla sanaa*” [...och om man inte vet ett ord så kan man lätt få reda på det genom att trycka på ordet]
– ”*sanakirjatoiminto oli hyvä + sanasto monipuolista + sanoja voi tallentaa myöhempää kertausta varten*” [ordboks-funktionen var bra + ordförrådet mångsidigt + man kan spara ord och repetera dem senare]

Verktyget har utvecklats speciellt med tanke på ordinläring, och detta ser man även i svaren: många elever tycker att de har lärt sig många nya ord genom att repetera dem med läxhjälpen (se exempel 5).

- (5) – ”Hyvää se että se oli ruotsiksi tehty ja sanoja piti kerrata”
[Det var bra att det var gjort på svenska och att man skulle repetera ord]

En annan öppen fråga [”Mitkä ovat mielestäsi Mobil läxhjälp- työkalun hyvät puolet kielenopiskelua ajatellen?”] uppmärksammar likaså de goda och dåliga sidorna hos verktyget. Såsom det framgår av exempel 6, har eleverna tyckt om idén att använda mobiltelefonen för läxor, och menar att verktyget har fungerat bra. Även tanken har upplevts som intressant och rolig.

- (6) – ”Työkalu toimii hyvin, eikä siinä ole varsinaisesti huonoja puolia.”
[Verktyget fungerar bra, och det finns egentligen inga dåliga sidor i det]
– ”Hyvä idea kuitenkin” [En bra idé ändå]
– ”mielestäni ajatus siitä että voisi opiskella ruotsia puhelimen avulla oli hauska, ja odotin innolla sen aloittamista” [jag tyckte att idén att studera svenska med hjälp av telefon var rolig, och jag såg fram emot att få börja]

Friheten och flexibiliteten är slagord som ofta används i samband med fenomenet mobil inläring (se t.ex. Ahonen et al. 2003: 38), och en del av eleverna är av den åsikten att de har fått uppleva dem med läxhjälpen (se exempel 7). Det att man över huvud taget får använda mobiltelefon till att studera har upplevts som en positiv sak, såsom det framgår av exempel 8.

- (7) – ”voi tehdä milloin ja missä vaan ruotsin harjoituksia” [man kan göra övningar i svenska när som helst och var som helst]
– ”hyvät koska sitä voi käyttää vapaa-ajalle milloin ei ole muuta tekemistä”
[bra eftersom man kan använda den på fritiden när man inte har annat att göra]
– ”Voi opiskella vaikka junassa tai bussissa” [Man kan också studera t.ex. på tåget eller på bussen]
– ”Ohjelman käyttöliittymä oli hyvä. Kännykkä on lähes aina mukana, joten ohjelmaa voi käyttää melkein missä vain ja milloin vain.” [Programmets användargränssnitt är bra. Man har mobilen nästan alltid med sig, så man kan använda programmet nästan var som helst och när som helst.]
- (8) – ”voi tehdä läksyjä muuten kuin kynällä kirjoittamalla ja se on hyvä.”
[att man kan göra läxor utan att skriva med penna och det är bra]
– ”hyviä esim. musiikin kuuntelu, kuuntelutehtävät ja kännykän käyttö.”
[goda t.ex. det att man får lyssna på musik, göra hörförståelseuppgifter och att man får använda mobiltelefonen]

Exempel 9 visar att att använda mobiltelefon i språkstudier är ett annorlunda sätt att lära sig för eleverna, och en del av dem upplever det som en positiv sak.

- (9) – ”Hyvänä asiana voi sanoa, että se antaa erilaisen oppimiskokemuksen”
[Som en bra sak kan man säga att det ger en annorlunda inlärningsupplevelse]
– ”mielenkiintoinen tapa opiskella” [ett intressant sätt att studera]

Bara ett par elever har kommenterat de tekniska egenskaperna hos verktyget. De har tyckt om användargränssnittet, dess utseende, tydlighet och användningen av färger i den (se exempel 10). Ordboken nämns som en speciellt användbar funktion också i de här svaren (se exempel 11).

- (10) – ”*selkeä ulkonäkö on plussaa*” [plus för klart utseende]
– ”*Hyvät puolet – ohjelma rakennettu hyvin, huonot puolet – ohjelma ei oikein toiminut*”
[Goda sidor – programmet är väl uppbyggt, dåliga sidor – programmet fungerade inte riktigt]
- (11) – ”*esimerkiksi sanakirja oli hyvä!*” [t.ex. ordboken var bra!]

Sammanfattningsvis kan man konstatera att de positiva åsikterna om verktyget koncentrerar sig på själva idén om det mobila läromedlet och dess tillgänglighet, och bara i liten grad på egenskaperna i verktyget.

2.2 Utmaningar

De dåliga sidorna med uppgifterna och aktiviteterna är enligt eleverna att de är för lätta, för enkla och för få, såsom det framgår av exemplen 12–14. En del tyckte att uppgifterna var för ensidiga och tråkiga och de skulle ha önskat mer material i läxhjälpen.

- (12) – ”*tehtävät olivat mielestäni liian helppotasoisia lukiolaiselle*”
[jag tycker att uppgifternas nivå var för lätt för gymnasister]
– ”*Sanat ja tekstit liian helppoja, verbeistä ei taivutuksia.*” [Ord och texter för lätta, ingen verb böjning]
- (13) – ”*liian helppoja, todella alkeellisen yksinkertaisia, tehtävien idea vähän huono*”
[för lätta, verkligen elementärt enkla, idén med uppgifterna lite dålig]
– ”*tekstit liian helppoja*” [texterna för lätta]
- (14) – ”*liian vähä materiaalia*” [för litet material]
– ”*liian helppoja tehtäviä, liian vähän valinnanvaraa*” [för lätta uppgifter, för lite att välja emellan]
– ”*aineistoja oli kovin vähän, kun aluksi luvattiin että on kaikenlaista materiaalia*”
[det fanns ytterst lite material, fast vi blev lovade i början att det kommer att finnas alla sorters material]
– ”*ne musiikkitehtävät oli kivoja, mutta eri lauluja pitäisi olla enemmän*”
[de där musikuppgifterna var trevliga, men det skulle få vara fler låtar]

De som har lyssnat på musik med läxhjälpen har tyckt att ljudkvaliteten är dålig. De skulle också ha önskat sig fler låtar (se exempel 14). Texterna har upplevts som för lätta och enkla speciellt av gymnasisterna med A-svenska (se exempel 15). Trots att en av de grundläggande idéerna med verktyget är att man lär sig genom repetition (se *Vocab AB*

2010), har en del av eleverna inte tyckt om repetitionen, det att läxhjälpen frågar flera gånger efter ord som de redan kan, såsom man kan se i exempel 16. Ungefär hälften av eleverna har vägrat att svara på den här frågan annat än att läxhjälpen inte fungerade (*"ei toiminut"*) eller att de inte vet eller inte kan säga (*"emt"*, *"en osaa sanoa"*).

- (15) – *"Tasollisesti se oli tosin peruskoulutasoa. Tehtävät monipuolisemmaksi!"* [med tanke på nivån var det visserligen grundskolenivå. Uppgifterna ska vara mångsidigare!]
– *"huono puoli on tehtävien yksitoikkoisuus ja helppous"*
[en dålig sida var att uppgifterna var så enformiga och lätta]
- (16) – *"huonoja puolia mielestäni ovat tehtävissä esiintyvien sanojen liiallinen toisto"*
[dåliga sidor var enligt min mening det att man upprepade alltför mycket de ord som fanns i uppgifterna]
– *"oli tyhmää jankata 5 kertaa samaa sanaa putkeen, varsinkin kun sanat olivat niin helppoja"*
[det var dumt att hålla på att upprepa samma ord 5 gånger, speciellt när orden var så lätta]

De tekniska problemen under testperioden lyfts fram när eleverna värderar de dåliga sidorna hos verktyget. De tekniska problemen har väckt häftig kritik hos informanterna och en del av svaren innehåller mycket känsloladdade uttryck och t.o.m. svärord. För några har verktyget fungerat dåligt eller inte alls, och det har eleverna upplevt som en negativ sak, såsom framgår av exempel 17.

- (17) – *"Se jumittaa käytössä, mikä on ehdottomasti huono asia, sillä se hidastaa oppimista"*
[Det låser sig vid användningen vilket absolut är en dålig sak, eftersom inläringen blir långsammare då]
– *"se että siinä tulee ylimääräistä säätöä ja nytkin koko tunti meni siinä että kaikki kokeilivat saada toimimaan eikä onnistunut"* [det att det blir extra justering och också nu den här gången gick hela lektionen åt till att alla försökte få det att fungera och det gick inte]
– *"en saanut sitä toimimaan"* [jag fick den inte att fungera]
– *"en tiedä, koska ei toiminut puhelimestani, eikä lainapuhelimia tullut"*
[jag vet inte, eftersom det inte fungerade i min telefon och det kom inga lånetelefoner]

Orsakerna till de tekniska problemen har gällt både nätförbindelserna och telefonapparaterna. Nätförbindelserna har varit långsamma eller har inte fungerat för alla (se exempel 18). Verktyget har inte passat ihop med allas telefonapparater och har ofta låst sig (se exempel 19).

- (18) – *"Ei toimi. Netti ei toimi. Lataussivu ei toimi. Ohjelma ei toimi."* [Fungerar inte. Nätet fungerar inte. Laddningssidan fungerar inte. Programmet fungerar inte.]
– *"Harmittavasti ohjelma lakkasi toimimasta ilman mitään kunnon syytä. Kun ohjelman käynnistää, se ilmoittaa ohjelmavirheestä ja sulkee itsensä."* [retsamt slutade programmet att fungera utan en ordentlig orsak. När man startar programmet, meddelar det om ett fel i programmet och stänger av sig]

- (19) – ”*työkalu toimi harvoissa puhelimissa ja jumitti helposti.*”
[verktyget fungerade i få telefoner och låste sig lätt]
– ”*ohjelma ei toiminut omassa puhelimessani eikä lainapuhelimessakaan. se jumitti lähes koko ajan, kun kokeilin tehtäviä kaverini puhelimesta.*” [programmet fungerade inte i min telefon och inte i lånetelefonen heller, det låste sig hela tiden när jag provade uppgifterna i min kompis telefon]

Eleverna har också upplevt att läxhjälpen har tagit mycket minne i telefonen som överlag har blivit långsammare, såsom det framgår av exempel 20. De har varit besvikna på att verktyget inte har fungerat i allas mobiltelefoner, såsom exempel 21 visar.

- (20) – ”*Huonoa se että oli liian raskas useille puhelimille*” [Dåligt att det var för tungt för många telefoner]
– ”*ylipäättään Läxhjälp-ohjelma vei paljon puhelimen muistia, jonka vuoksi puhelimen muut toiminnat hidastuivat*” [överhuvudtaget tog Läxhjälp programmet mycket minne i telefonen, och därför blev telefonens andra funktioner långsammare]
– ”*haastavampia tehtäviä en pystynyt lataamaan montaakaan tehtävää koska muisti ei riittänyt.lisäksi koko ajan yhteysongelmia*” [jag kunde ladda bara några av de mer utmanande uppgifterna, eftersom minnet inte räckte till. Därtill var det problem med förbindelserna]

(21) – ”*huonona puolena on, että se ei soveltunut kaikkiin kännyköihin ja vei kamalasti tilaa*” [en dålig sida är att den passade inte i alla mobiltelefoner och tog jätte mycket minne]
– ”*Ohjelma vei kännykässä paljon tilaa ja kulutti akkua normaalia nopeammin. Se ei myöskään toiminut jokaisessa kännykässä, mikä aiheutti aika paljon ongelmia.*” [Programmet tog mycket plats i telefonen och batteriet laddade ur snabbare än normalt. Det fungerade inte i alla telefoner, vilket orsakade ganska mycket problem]

Några elever har kritiserat specifika tekniska detaljer i verktyget. Ljudkvaliteten har väckt kritik, en del av eleverna tycker att det är trevligt med musik, men anser att ljudkvaliteten kunde ha varit bättre, såsom exempel 22 visar. De har tyckt om ordboksfunktionen, men anser som nackdel det att ordboken fungerar bara från svenska till finska (exempel 23). Några har tyckt att det är en rolig idé att använda mobiltelefonen i språkstudierna, men anser att verktyget kräver vidareutveckling och ännu inte kan anses vara nyttig, såsom framgår av exempel 24.

- (22) – *musiikissa huono äänenlaatu* [dålig ljudkvalitet i musiken]
– *musiikki ei kuulunut aina* [musiken hördes inte alltid]

(23) – ”*sanasto olisi voinut kääntää sanat suomeksi ja ruotsiksi, sekä sanakirja oli aika hidas*” [ordlistan skulle ha kunnat översätta till finska och svenska, och ordboken var ganska långsam]

(24) – ”*iha jees. kehittämistä vähä viel*” [alldeles yes, lite utveckling ännu]
– ”*idea oli tosi hyvä, mutta toteutusta täytyy vielä kehittää*” [idén var riktigt bra, men förverkligandet måste utvecklas ännu]
– ”*vielä se ei ainakaan toiminut tarpeeksi hyvin ollakseen hyödyllinen*” [åtminstone ännu fungerade det inte tillräckligt bra för att vara nyttigt]

En stor del av svaren uttrycker en besvikelse över den tekniska användbarheten. Den tekniska användbarheten har även i tidigare forskning konstaterats vara en av de eventuella begränsningarna för en lyckad användning av mobila läromedel (se Ahonen et al. 2003: 38).

3 Sammanfattning och diskussion

Såsom analysen ovan visar, har elever uttryckt både positiva och negativa åsikter om experimentet med Mobil läxhjälp. En del har tyckt om uppgifterna, medan majoriteten anser att de var för få, för lätta och för enkla. De goda och dåliga sidorna hos uppgifterna och aktiviteterna i läxhjälpens sammanfattas i tablå 1.

Tablå 1. Elevernas åsikter om uppgifterna och aktiviteterna

Goda sidor	Dåliga sidor
<ul style="list-style-type: none"> -trevliga/bra/nyttiga uppgifter -intressanta texter/teman, lämplig mängd -snabba att göra, vektygets lättillgänglighet -ordboksfunktionen bra -man lärde sig ord 	<ul style="list-style-type: none"> -för lätta uppgifter -för enkla uppgifter -för få uppgifter, för lite material -ensidiga/enformiga uppgifter -upprepning -fungerade inte

Enligt eleverna är det en bra idé att använda mobiltelefonen som läxhjälp. Av den åsikten är både sådana elever som inte har upplevt tekniska problem med verktyget och sådana elever som har haft problem i användningen. Det att man nästan automatiskt bär användargränssnittet med sig är enligt eleverna en positiv sak hos verktyget. Såsom tablå 2 visar, får verktyget beröm även för sitt utseende och sin klarhet.

Tablå 2. Elevernas åsikter om verktyget

Goda sidor	Dåliga sidor
<ul style="list-style-type: none"> -intressant och rolig idé -fungerar bra -utseende, användbarhet, klarhet -ett annorlunda/intresant sätt att lära sig -att man får använda mobiltelefonen -frihet -ordbok 	<ul style="list-style-type: none"> -fungerar långsamt eller inte alls -nätförbindelsen är långsam eller fungerar inte -verktyget läser sig -tar mycket minne, telefonen blir långsammare -fungerar inte i alla mobiltelefoner -dålig ljudkvalitet -ordboken fungerar bara från sv till fi -inte tillräckligt utvecklade

Den roliga idén att använda läxhjälp i språkstudierna har dock lidit av de tekniska svårigheterna, och läxhjälpen får kritik bl.a. för sin långsamhet, problemen med nätförbindelserna och inkompatibilitet med de telefoner som elever har haft tillgång till (se tablå 2). Detta är troligen en av orsakerna till att eleverna har använt så lite tid med läxhjälpen.

Experimentet med mobil läxhjälp visar att användning av ett mobilt verktyg i skolundervisningen har goda chanser att bli till en succé hos ungdomarna. Förutsättningen är dock att tekniken fungerar problemfritt och att innehållet i verktyget, själva uppgifterna, är grundligt genomtänkta både vad gäller svårighetsgraden och mängden.

Litteratur

- Ahonen, Mikko, Brian Joyce, Mia Leino & Hanne Turunen (2003). Chapter three: Mobile Learning – a different viewpoint. I: *Mobile learning*, 29–39. Red. Heikki Kynäslähti & Pauliina Sepplä. Edita Publishing Inc. IT Press.
- Baker, Colin (1992). *Attitudes and language*. Clevedon: Multilingual matters.
- Hirsjärvi, Sirkka & Helena Hurme (2001). *Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö*. Helsinki: Yliopistopaino.
- Knutsson, Ola (2009). Mobil läxhjälp i svenska som andraspråk. I: *Svensklärarna i Finland r.f:s medlemstidning Poppis 2/2009*, 14–15. [citerat 18.12.2009]. Tillgänglig: <http://www.suomenruotsin.opettajat.fi/files/306/24196.pdf>.
- Mattfolk, Leila (2006). Individens på nära håll: Argument i intervjuvar. I: *Nordmålforum 2005: "Nordiske språkklima under engelsk press"*. Nordisk ministerråds konferans på Schæffergården i Danmark, 1.–2. desember 2005. Nordmålforum 05 och Nordiska Ministerrådet. Tillgänglig: <http://www.moderne-importord.info/>.
- Nissilä, Niina (2010). Mobil läxhjälp i svenska som andraspråk - elevers åsikter om svenska språket, svenskundervisningen, läxorna och läxhjälpen. Svenska nu och Vasa universitet, Enheten för nordiska språk. Tillgänglig: http://www.svenskanu.fi/forskning/Laxhjalp_rapport_090310.pdf.
- Sharples, Mike (2009). Methods for evaluating mobile learning. I: *Researching mobile learning. Frameworks, tools and research designs*, 17–39. Red. Giasemi Vavoula, Norbert Pachler & Agnes Kukulska-Hulme. Oxford, Bern, Berlin, Bruxelles, Frankfurt a.M., New York, Wien: Peter Lang.
- Stora svenska ordboken* (1996). Stockholm: Språkdata och Norstedts Förlag AB.
- Vocab AB* (2010). Users. Individualized learning through the Web and Your Mobile phone – More efficient progress by adapting to each User! Tillgänglig: <http://www.vocab.se/>.